

**Oogsten
en verwerken
product**

Teelt en Techniek

Projectboek Niveau 3-4

Voorwoord

We behandelen in dit projectboek de thema's Afzetmarkten, kwaliteitskeurmerken, en ondernemen/ondernemingsvormen.

Geldermalsen
Juni 2018

auteur
J.L. van Lavieren

eindredactie
Team Teelt en Techniek

Niets uit deze opgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, microfilm, fotokopie, of op welke wijze ook, zonder schriftelijke toestemming van Helicon Opleidingen.

Inleiding

Binnen IBS 1.1 Oogsten en verwerken product werken we aan leerdoelen en succescriteria. Dit project bestaat uit verschillende deeltaken die gekoppeld worden aan een van de volgende leerdoelen:

Aan het eind van de IBS ken/kun je...

- de afzetmarkten, kwaliteitseisen benoemen
- kwaliteit beoordelen en rapporteren
- het begrip (bedrijfsmatig) ondernemen

Om deze leerdoelen te behalen behaal je de volgende successen:

- je kunt 5 afzetmarkten die bij het product horen benoemen
- je kunt 3 potentiële afzetmarkten die bij het product horen benoemen
- je benoemt 5 kwaliteitseisen die bij het product horen (deze succescriteria worden in de vakles behandeld)
- je kunt 5 afwijkingen van het product benoemen (deze succescriteria worden in de vakles behandeld)
- je benoemt 3 kwaliteitseisen die klant specifiek zijn
- je benoemt de basisbegrippen van ondernemen
- je benoemt kenmerken van ondernemingen

De kernwoorden die behoren bij de beginnende beroepsbeoefenaar en deze IBS:

- Bewust van bedrijf en beroepenveld, **nauwkeurig, zorgvuldig, veilig, streven naar kwaliteit**, inachtneming van productiviteit, kosten en baten, gedisciplineerd, kritisch, alert, aandachtig, geconcentreerd, **oog voor omgevingsfactoren, vakdeskundigheid, duurzaamheid, maatschappelijk verantwoord, samenwerken, collegialiteit, klantgerichtheid, (klant)vriendelijkheid, verantwoordelijkheidsgevoel, betrokkenheid** naar de sector.
- specialistische werkzaamheden, verzorgen en hanteren gewas/product, **bewaken van productkwaliteit, combineren meetbare gegevens met contextfactoren, afstemmen, specialistische kennis/vaardigheden beroep (gewas, teelt, product(ie), techniek, omgevingsfactoren, bedrijfsvoering, afzet).**
- coördineren, aansturen, zelfstandig, **legt geen (tussentijdse) verantwoording af, meerdere taken tegelijk, verantwoordelijk voor werkresultaten teams.**

Deeltaken

In de deeltaken wordt steeds gesproken over “project”. Daarmee wordt één van bovenstaande twee zaken bedoeld. In sommige gevallen is het mogelijk om deeltaken via de BPV of werkplek uit te voeren.

Samenwerken is een belangrijke competentie. Bij veel deeltaken is dat daarom ook aangegeven. Jij als deelnemer blijft echter zelf verantwoordelijk voor de uitwerking van de deeltaken. En je dient natuurlijk aan te kunnen tonen zelf de achterliggende competenties of componenten daarvan te beheersen

Bij de uitwerking van het project plan je de deeltaken in bij het beheeraspect tijdbeheersing van het projectcontract en houdt daarbij rekening met de planning van de school (eerste periode) en eventueel verstrekte studiewijzer van de begeleidend docent.

Wellicht ten overvloede wordt er in deze bundel van uitgegaan dat je als deelnemer over de volgende vaardigheden en kennis beschikt: Nederlandse taal t.a.v. grammatica, spelling en het maken van samenvattingen en verslagen, kennis van minimaal de volgende computerprogramma's: Word, Excel en Powerpoint. Mocht deze veronderstelling onjuist zijn neem dan direct contact op met je mentor of begeleidend docent. Voor sommige deeltaken zullen workshops worden verzorgd. Wanneer er extra behoefte is aan een workshop dan geef je dit zelf aan aan je mentor of begeleidend docent.

De 'doen' gedeelten in de deeltaken geven de minimale eisen aan waaraan moet worden voldaan. Van een niveau 4 deelnemer wordt echter ook een eigen bijdrage/invulling verwacht. Wat dit precies is of waardoor dit gevormd wordt is aan jou!

Wij hopen dat je als deelnemer samen met anderen met veel plezier aan dit project werkt en met goed resultaat afrondt.

Het **VAK** dat je krijgt bestaat uit **Kennis Attitude en Vaardigheden!**

Helicon MBO Geldermalsen
Augustus 2018

Afspraken....

1. Aanwezigheidsregistratie volgens de Excel sheet.
2. < 80% aanwezigheid is het project niet behaald.
3. Opdrachten worden alleen via mail aangeboden: j.vanlavieren@helicon.nl
4. 1 minuut te laat, 1 punt eraf.
5. 1 week te laat 2 punten eraf.
6. Je levert per onderdeel het werk aan via mail; eerste keer krijg je de beoordeling; herkansingen zijn in de bufferweek.
7. Eenmaal per week een update aan de docent van de vorderingen/knelpunten
8. Elke week een half uur onderdeel actualiteit.
9. De competenties komen aan bod.
10. Bij afwijkingen/onvoorziene omstandigheden beslist begeleidend docent volgens schoolgids.

Dit is een algemene projectbundel waarbij er bij elk onderdeel maatwerk geleverd moet worden op vakgebied: boomteelt, glastuinbouw, fruitteelt

De student doet voorstellen over zijn invulling van het onderdeel in relatie tot (1) het vakgebied, (2) zijn of haar eigen BPV keuzes en uiteraard zijn of haar eigen leerdoelen!

Wanneer heb je nu dit project voldoende afgerond?

Door een voldoende beoordeling van de deeltaken.

Door een aanwezigheid van minimaal 80%.

Door een actieve bijdrage.

Mobiel

Zodra docent merkt dat de mobiel niet gebruikt wordt als rekenmachine of planningstool kan dit gevolgen hebben voor je aanwezigheid registratie.

Er wordt eenmaal gewaarschuwd; tweede keer word je als afwezig gezien voor die les.

De docent hanteert de regels die in de schoolgids staan.

Planning project

Lesweek	Deeltaak	Voorbereiding / Wie of Wat	Afronding
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45	Bufferweek, project inleveren		

DEELTAKEN

1. **Actualiteit**
2. **Projectmatig werken**
3. **Sector/branche omschrijving**
4. **Marktonderzoek**
5. **Ondernemingsvormen**
6. **Keten**
7. **Kwaliteit**
8. **Afronding afstudeerproject**

Noot: waar in onderstaande tekst over jij/je en/of hij gesproken wordt, wordt ook jullie en/of zij bedoeld wanneer er sprake is van een projectgroep of vrouwelijke lezer(s).

Deeltaak	Vorbereiding
1. Actualiteit	

deelresultaat:

Je kunt de actualiteit op een juiste manier inpassen in de deeltaken van het project.

werktijd

De werktijd voor deze deeltaak bepaal je in eerste instantie zelf. Daarnaast heb je aan de hand van de projectplanning overleg gehad met je Mentor of begeleidend docent.

belang

Het nieuws elk dag weer. Hoe ga je erin staan als toekomstig werknemer en/of ondernemer in een bepaalde sector/branche?

Elke week in vakbladen, Internet, de kranten vind je het laatste nieuws van jouw sector/branche. Onderwerpen over nieuwe wetgeving, prijzen, producten, lonen, verzekeringen, personeelszaken, belastingen, investeringen, subsidies, afzet, inkoop, voorraadbeheersing, trends enz.

Om goed werknemer of ondernemer te zijn moet je op de hoogte blijven van de nieuwste ontwikkelingen en trends. Daarom onderstaande opdracht, welke gekoppeld moet worden aan de verschillende deeltaken. Richt je vooral op de 3 leerdoelen:

- de afzetmarkten, kwaliteitseisen benoemen
- kwaliteit beoordelen en rapporteren
- het begrip (bedrijfsmatig) ondernemen

doen

Zoek artikelen uit de vakbladen, krant, internet ed. die betrekking hebben op onderdelen van het afstudeerproject (of wel die een relatie hebben met één van de deeltaken). Zorg ervoor dat minimaal (meer is beter) de helft van de artikelen een financieel economisch onderwerp hebben.

Ga hierbij op de volgende manier te werk:

1. Lees de voor jou bestemde vakbladen en de dagelijkse krant
2. Maak een kopie/print van het artikel (maak duidelijk van wanneer het artikel is i.v.m. actualiteit)
3. Zorg ervoor dat je **na afstemming met je docent 5-10 minuten iets kan vertellen.**
4. Leg de keuze van het artikel uit d.w.z. waarom heb je het artikel gekozen in het kader van jouw project
5. Streep eventueel de belangrijkste passages uit het artikel aan met een accentueerstift en geef aan wat het onderstreepte voor effect heeft voor jouw project
6. Zorg ervoor dat je origineel (!) bent met je artikelkeuze

check

Lever de uitwerking van de opdracht bij je begeleidend docent in. Zorg ervoor dat de gehele deeltaak als één geheel wordt uitgewerkt. Bedenk hierbij zelf een logische indeling.

Deeltaak	Vorbereiding
2. Projectmatig werken	

deelresultaat

Je maakt van dit project een actieplan.

werktijd

De werktijd voor deze deeltaak bepaal je in eerste instantie zelf. Daarnaast heb je aan de hand van de projectplanning overleg gehad met je Mentor of begeleidend docent.

belang

Om een project (of dit nu een ondernemersplan, een evenement wat je moet organiseren of een (grote) investering die gedaan moet worden) tot een goed einde te brengen is het van belang dat je op een gestructureerde en logische manier te werk gaat. Projecten kunnen inhoudelijk verschillen, de grote lijn voor wat betreft de manier van aanpak is veelal hetzelfde. Het projectcontract helpt je om op een gestructureerde manier het plan van aanpak voor het project in beeld te brengen.

doen

1. Samenstellen projectteam (indien van toepassing)
2. Verdelen van taken (idem)
3. Opstellen projectcontract op basis van de 5 hoofdonderdelen:
 - inhoudsopgave
 - inleiding
 - projectdefinitie
 - fasering en activiteitenplan
 - beheersaspecten voor het project wat uitgevoerd wordt

check

Laat het resultaat van de deeltaak ter controle zien aan je begeleidend docent voordat je aan het project begint laat hem of haar ook aftekenen voor akkoord. Voer het project uit en evalueer!

Deeltaak	Afzetmarkten
3. Sector/branche	

deelresultaat

Inzicht krijgen in de opbouw van de sector/branche en de actuele ontwikkelingen en trends aan de hand van sector en/of brancheomschrijvingen.

werktijd

De werktijd voor deze deeltaak bepaal je in eerste instantie zelf. Daarnaast heb je aan de hand van de projectplanning overleg gehad met je Mentor of begeleidend docent.

belang

Je hebt gekozen voor een bepaalde richting op de school, boomkwekerij, glastuinbouw of fruitteelt. Om te weten hoe die sector/branche in elkaar zit is het belangrijk om dat in beeld te brengen. De afgelopen tijd zijn er vele branche- en sectorrapporten samengesteld door onderzoeksbureaus, branche en sectororganisaties.

doen

1. Maak een keuze van de sector/ branche waar je je op richt
2. Maak met jouw groep duidelijke afspraken over de samenwerking
 - **Wie** doet het? / **Wat** doe je / **Waar** doe je het / **Wanneer** doe je het ?

Wie?	Wat?	Waar?	Wanneer?

3. Bespreek de gemaakte afspraken m.b.t. samenwerking met de persoonlijke coach
4. Gebruik up to date materiaal in de vorm van grafieken en tabellen en sector/brancherapporten
5. Het verzamelde materiaal moet de volgende onderdelen omvatten
 - Sector/branche omschrijving
 - Aantal bedrijven in Nederland
 - Regionale spreiding van de bedrijven in Nederland
 - Omvang van de bedrijven: aandachtspunten afhankelijk van de sector/branche kunnen zijn aantal - werkzame personen / - ha / - vierkante meters verkoopoppervlakte / - enz.
 - Afzet (binnenland/buitenland)
 - Consumptieve bestedingen d.w.z. wat besteedt de consument in deze sector/branche per jaar.
 - Plaats het materiaal in je portfolio
 - Trek conclusies uit het verzamelde materiaal van de sector/brancheomschrijving
 - Lever de conclusies in een samenvatting (2 A4 tjes) volgens planning in ter goedkeuring bij de begeleidend docent

Ps. als er geen branche- of sectorrapporten voor handen zijn overleg dan met je begeleidend docent op welke wijze je de deeltaak uitwerkt

check

Laat het resultaat van de deeltaak ter controle zien aan je begeleidend docent. Laat hem of haar het ook aftekenen voor akkoord.

Deeltaak	Afzetmarkten
4. Marktonderzoek	

deelresultaat

Je maakt een verslag van het door jou uitgevoerde marktonderzoek waarin alle aspecten van het onderzoek aan de orde komen.

werktijd

De werktijd voor deze deeltaak bepaal je in eerste instantie zelf. Daarnaast heb je aan de hand van de projectplanning overleg gehad met je Mentor of begeleidend docent.

belang

Het marktonderzoek wordt uitgevoerd om inzicht te krijgen in de markt waarop je je met je project wil gaan begeven. Het onderzoek is specifiek gericht op het vakgebied waarin je werkzaam bent. Onderdelen die minimaal onderzocht moeten worden zijn:

- Algemeen onderzoek: wie zijn actief op deze markt (direct, indirecte, potentiële concurrentie)
- Wat is de omvang van de markt in: geld, aantallen mensen en/of hoeveelheden
- Wat zijn algemene ontwikkelingen en verwachtingen van de markt
- Consumentengedrag (je mag hier ook lezen bedrijfsgedrag)

doen

1. Bespreek met je Mentor of begeleidend docent hoe je deze deeltaak gaat uitvoeren d.w.z.
 - probleemstelling
 - gegevens behoefte
 - gegevens verzameling
 - methodekeuze
2. Na goedkeuring door de begeleidend docent geldt:
 - uitvoeren onderzoek
 - gegevensverwerking
 - interpreteren en analyseren
 - concluderen
 - rapporteren

Maak duidelijk onderscheid tussen kwantitatieve en kwalitatieve marktonderzoek.

Maak duidelijk onderscheid tussen desk research en field research.

check

Laat het resultaat van de deeltaak ter controle zien aan je begeleidend docent. Laat hem of haar het ook aftekenen voor akkoord.

Deeltaak	Ondernemen
5. Ondernemingsvormen	

deelresultaat

Je maakt een overzicht van ondernemingsvormen voor jouw project + kenmerken. Geef aan welke ondernemingsvorm jou het meeste aanspreekt en waarom.

werktijd

De werktijd voor deze deeltaak bepaal je in eerste instantie zelf. Daarnaast heb je aan de hand van de projectplanning overleg gehad met je Mentor of begeleidend docent.

belang

Voor een onderneming zijn verschillende soorten ondernemingsvormen mogelijk. De keuze van een ondernemingsvorm is maatwerk en dient gebaseerd te zijn op de specifieke situatie van desbetreffende onderneming. Daarbij spelen onder andere aspecten als het aantal oprichters/eigenaren, aansprakelijkheid, bestuur sociale zekerheid, belastingen e.d. een rol. Zorg ervoor dat je van de laatste ontwikkelingen (en veranderingen) op de hoogte bent.

doen

1. Inventariseer de verschillende ondernemingsvormen
2. Maak een keuze uit de verschillende vormen.
3. Motiveer de keuze.

check

Laat het resultaat van de deeltaak ter controle zien aan je begeleidend docent. Laat hem of haar het ook aftekenen voor akkoord.

Deeltaak	Rapporteren
6. Keten	

deelresultaat

Je maakt een overzicht van de totale keten van jouw project. In de keten verwerk je de begrippen weergegeven in deze deeltaak

werktijd

De werktijd voor deze deeltaak bepaal je in eerste instantie zelf. Daarnaast heb je aan de hand van de projectplanning overleg gehad met je Mentor of begeleidend docent.

belang

In elke sector en branche is sprake van keten. Een keten is een aaneenschakeling /ordering van opeenvolgende activiteiten van verschillende organisaties/professionals, gericht op het gezamenlijk bereiken van een vastgesteld resultaat. Een schakel is een stap in een keten die waarde toevoegt aan de keten als geheel en voor de klant in het bijzonder. Een bedrijfskolom geeft alle schakels die een product doorloopt voor het bij de consument aankomt weer.

Bijvoorbeeld:

- van zaadje tot karbonaadje
- van boom tot bank
- van kas tot kassa

Oftewel: van oerproducent tot consument

doen

1. Maak een spread sheet van de keten van jouw project
2. Geef zowel de dienstverlenende als de productieschakel weer
3. Verklaar onderstaande begrippen op een apart A4
 Producent, consument, abstracte markt, concrete markt, groothandel, kleinhandel(detailhandel), grossier, detaillist, halffabricaat, eindproduct, directe levering, indirecte levering, product, dienst, distribueren, collecteren, branche, bedrijfstak, goederenstroom, geldstroom, informatiestroom, specialisatie, parallelisatie, differentiatie, integratie, primaire sector, secundaire sector, tertiaire sector, quataire sector, organisatie, bedrijf, onderneming, profit-organisatie, non-profit organisatie
4. Plaats de begrippen op de juiste wijze in de door jou gemaakte keten.
5. Maak gebruik van een stroomdiagram.

check

Laat het resultaat van de deeltaak ter controle zien aan je stagebegeleider. Laat hem of haar het ook aftekenen voor akkoord.

Deeltaak	kwaliteitseisen
7. Kwaliteit - keurmerken	

deelresultaat

Je maakt een verslag over alle aspecten van kwaliteitskeurmerken in jouw sector.

werktijd

De werktijd voor deze deeltaak bepaal je in eerste instantie zelf. Daarnaast heb je aan de hand van de projectplanning overleg gehad met je Mentor of begeleidend docent.

Belang

Kwaliteitsbeleving is heel subjectief. Wat de een belangrijk vindt, is voor de ander irrelevant. Hetzelfde product wordt door een bepaalde consument als uitstekend ervaren, terwijl een ander het volstrekt waardeloos vindt. De ISO 9000:2000 norm definieert het begrip als volgt: "kwaliteit is de mate waarin een geheel van eigenschappen en kenmerken van een systeem voldoet aan eisen". In het kwaliteitsbeleid van een bedrijf of project (procesmodel voor kwaliteitsmanagement) staan de doelstellingen op het gebied van kwaliteit, wat in een kwaliteitszorgsysteem wordt georganiseerd. In het kwaliteitszorgsysteem gaat het over kwaliteit van het product/dienst én het proces en de daarbij behorende kwaliteitsborging (Deming-cirkel), kwaliteitskosten en eventuele certificering.

doen

1. Omschrijf een kwaliteitskeurmerk in jouw sector.
2. Formuleer de doelstellingen dit kwaliteitskeurmerk. (SMART)
3. Onderzoek welk kwaliteitskeurmerk op jouw stagebedrijf wordt gebruikt en zoek informatie hierover op.
- 3a. Als er op jouw stagebedrijf geen kwaliteitskeurmerk aanwezig is, interview dan de ondernemer welk kwaliteitskeurmerk voor zijn bedrijf in aanmerking komt en of hij overweegt om dit te voeren. Vraag naar de motivatie.
4. Onderzoek wat de kosten van een kwaliteitskeurmerk zijn.

check

Laat het resultaat van de deeltaak ter controle zien aan je begeleidend docent. Laat hem of haar het ook aftekenen voor akkoord.

Deeltaak	Afsluiting
8. Afronding project	

resultaat

Een verzorgde afgeronde rapportage waarin alle aspecten (indien relevant) van de voorgaande deeltaken aan de orde komen. Verwerk in de rapportage ook wat je hebt geleerd van dit project, de leerdoelen en hoe de samenwerking is verlopen.

werktijd

De werktijd voor deze deeltaak bepaal je in eerste instantie zelf. Daarnaast heb je aan de hand van de projectplanning overleg gehad met je Mentor of begeleidend docent.

belang

Afronding en presentatie van de complete rapportage. Het besef dat uiterlijk van een plan zeker zo belangrijk is als de inhoud.

doen

1. Verwerk alle relevante voorgaande deeltaken
2. Presenteer en verdedig je bevindingen
3. Let op afronding lay-out etc.
4. Kijk terug op jouw werk via de STARR- methode

check

Laat het resultaat van de deeltaak ter controle zien aan je begeleidend docent. Laat hem of haar het ook aftekenen voor akkoord.

